

ун-т. / О.В. Ареф'єва, В.Г. Сахаєв, О.В. Ареф'єв, М.Б. Махсма, О.І. Попрозман. К.: Видавництво Європейського ун-ту, 2005. – 238 с.

2. Бондар Н.М. Економіка підприємства: навч. посібник / Н.М. Бондар. – 2.вид., доп. – К.: А.С.К., 2005. – 400 с.

3. Кондратюк О.І. Економіка підприємства / О.І. Кондратюк, О.О. Пилипенко. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2006. – 288 с.

4. Мікроекономіка: навч. посіб. / А. О. Задоя; ред. О. А. Задоя; Національний гірничий ун-т. – Д.: НГУ, 2009. – 216 с.

5. Прокопенко Н. С. Аспекти управління інноваційною діяльністю підприємства / Н. С. Прокопенко, О. І. Попрозман // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – № 12 (127). – С. 98 – 101.

6. Харчук Т. В. Складові управління конкурентоспроможністю у системі економічного управління підприємством / Т. В. Харчук // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. – Вип. 44. – С. 245–251.

7. Харчук Т.В. Характеристика економічної стійкості підприємства та її елементів / Харчук Т.В. // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2011. – №34. – С.332–335.

References

1. Arefieva O.V. Economics of the enterprise: textbook manual [for students. higher education zakl.] / European University. / O.V. Arefieva, V.G. Sakhaev, O.V. Arefiev, M.B. Mahsma, O.I. Poprozman. K.: Publishing House of the European University, 2005. – 238 p.

2. Bondar N.M. Economics of the enterprise: textbook manual / N.M. Bondar. – 2.vid., Ext. – K.: A.C.K., 2005. – 400 с.

3. Kondratyuk O.I. Economy of the enterprise / O.I. Kondratyuk, O.O. Pilipenko. – Kyiv: Europe Publishing House. University, 2006. – 288 p.

4. Microeconomics: textbook. way. / A. O. Zadoya; ed. OA Zadoya; National Mining University – Д.: НГУ, 2009. – 216 с.

5. Prokopenko N.S. Aspects of management of innovative activity of the enterprise / N.S. Prokopenko, O.I. Poprozman // Formation of market relations in Ukraine. – 2011. – № 12 (127). – P. 98 – 101.

6. Kharchuk T.V. Components of competitiveness management in the system of economic management of the enterprise / T.V. Kharchuk // Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti. – 2013. – Vip. 44. – P. 245–251.

7. Kharchuk T.V. Characteristics of economic stability of the enterprise and its elements / Kharchuk T.V. // Bulletin of Transport Economics and Industry. – 2011. – №34. – P.332–335.

Дані про автора

Олександр Іванович Попрозман,

к.е.н., доцент, Національний університет фізичного виховання і спорту України, кафедра менеджменту і економіки спорту

e-mail:Sipoprozman@meta.ua

Данные об авторе

Александр Иванович Попрозман,

к.э.н., доцент, Национальный университет физического воспитания и спорта Украины, кафедра менеджмента и экономики спорта

e-mail:Sipoprozman@meta.ua

Data about the author

Alexander Poprozman,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, National University of Physical Education and Sports of Ukraine, Department of Management and Economics of Sport

e-mail:Sipoprozman@meta.ua

ВОЛОТ О.І.
ГОЛЯЧУК Н.В.

Особливості функціонування віртуальних підприємств під впливом глобальних процесів цифровізації

Предметом дослідження є теоретичні, методичні положення та прикладні аспекти функціонування віртуальних підприємств в умовах використання сучасних технологій.

Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методичних засад впровадження та ефективного функціонування віртуальних підприємств в умовах глобальної інформатизації суспільства.

Методи дослідження. Теоретичну та методичну основу дослідження становлять наукові праці вчених із проблематики трансформації підприємств в умовах цифрової економіки, функціонуван-

ня віртуального підприємства, як господарюючого суб'єкта. У роботі застосовано сукупність наукових методів і підходів, у тому числі системний, логічний, що дозволило забезпечити концептуальну єдність і ефективність дослідження.

Результати роботи. У статті розглянуто сутність, особливості, переваги та недоліки віртуальних підприємств, ретельно досліджено процедуру їхнього функціонування в умовах використання сучасних інформаційних технологій. З'ясовано, що сучасні цифрові тенденції в економіці стали підґрунтям для функціонування віртуальних підприємств. Наведені приклади віртуальних підприємств доводять той факт, що від сучасних інформаційних технологій залежать перспективи розвитку віртуальних підприємств як на міжнародному, так і на українському ринках інноваційної продукції.

Галузь застосування результатів. Система економічних наук у розрізі можливостей застосування у науково-інноваційній діяльності підприємств України.

Висновки. Основною метою і відмінною рисою віртуальних підприємств є швидка адаптація до вимог ринку, максимальне використання інтернет-ресурсів, а їх створення є важливим і актуальним завданням. Доведено, що Інтернет та інформаційні технології є потужними засобами, що надають необмежені можливості для ведення електронної економічної діяльності, а це означає, що бізнес-процеси здійснюються миттєво у будь-якій точці простору і роблять можливим не лише функціонування віртуальних підприємств, а й прибутковий віртуальний бізнес.

Ключові слова: інформатизація, цифровізація, економічні процеси, віртуальне підприємство, інформаційні технології.

ВОЛОТ Е.І.
ГОЛЯЧУК Н.В.

Особенности функционирования виртуальных предприятий под влиянием глобальных процессов цифровизации

Предметом исследования есть теоретические, методические положения и прикладные аспекты функционирования виртуальных предприятий в условиях использования современных технологий.

Целью исследования является обоснование теоретико-методических основ внедрения и эффективного функционирования виртуальных предприятий в условиях глобальной информатизации общества.

Методы исследования. Теоретическую и методическую основу исследования составляют научные труды ученых по проблематике трансформации предприятий в условиях цифровой экономики, функционирование виртуального предприятия, как хозяйствующего субъекта. В работе применена совокупность научных методов и подходов, в том числе системный, логический, что позволило обеспечить концептуальное единство и эффективность исследования.

Результаты работы. В статье рассмотрены сущность, особенности, преимущества и недостатки виртуальных предприятий, тщательно исследована процедура их функционирования в условиях использования современных информационных технологий. Выяснено, что современные цифровые тенденции в экономике стали основой для функционирования виртуальных предприятий. Приведенные примеры виртуальных предприятий доказывают тот факт, что от современных информационных технологий зависят перспективы развития виртуальных предприятий как на международном, так и на украинском рынках инновационной продукции.

Область применения результатов. Система экономических наук в разрезе возможностей применения в научно-инновационной деятельности предприятий Украины.

Выводы. Основной целью и отличительной чертой виртуальных предприятий является быстрая адаптация к требованиям рынка, максимальное использование интернет-ресурсов, а их создание является важной и актуальной задачей. Доказано, что Интернет и информационные технологии являются мощными средствами, предоставляют неограниченные возможности для ведения электронной экономической деятельности, а это значит, что бизнес-процессы осуществляются

мгновенно в любой точке пространства и делают возможным не только функционирование виртуальных предприятий, но и прибыльный виртуальный бизнес.

Ключевые слова: информатизация, цифровизация, экономические процессы, виртуальное предприятие, информационные технологии.

VOLOT O.I.
HOLIACHUK N.V.

Features of the functioning of virtual enterprises under the influence of global digitization processes

The subject of research is theoretical, methodological provisions and applied aspects of the functioning of virtual enterprises in the use of modern technologies.

The purpose of the study is to substantiate the theoretical and methodological principles of implementation and effective operation of virtual enterprises in a global informatization of society.

Research methods. The theoretical and methodological basis of the study are the scientific works of scientists on the transformation of enterprises in a digital economy, the functioning of a virtual enterprise as a business entity. The work uses a set of scientific methods and approaches, including systematic, logical, which allowed to ensure the conceptual unity and effectiveness of the study.

Results of work. The article considers the essence, features, advantages and disadvantages of virtual enterprises, carefully studies the procedure of their functioning in the use of modern information technologies. It was found that modern digital trends in the economy have become the basis for the operation of virtual enterprises. These examples of virtual enterprises prove the fact that the prospects for the development of virtual enterprises in both international and Ukrainian markets of innovative products depend on modern information technologies.

Application area of results. The system of economic sciences in terms of possibilities of application in scientific and innovative activity of the enterprises of Ukraine.

Conclusions. The main goal and distinctive feature of virtual enterprises is the rapid adaptation to market requirements, maximum use of Internet resources, and their creation is an important and urgent task. It has been proven that the Internet and information technologies are powerful tools that provide unlimited opportunities for electronic economic activity, this means that business processes are carried out instantly anywhere in expanse and make possible not only the operation of virtual enterprises, but also a profitable virtual business.

Key words: informatization, digitalization, economic processes, virtual enterprise, information technologies.

«Найпростіший спосіб створити чудовий продукт – зробити щось таке, чим би ви самі хотіли користуватися».

Джейсон Фрайд, Девід Гайнемайер Генсон

Постановка проблеми. Становлення постіндустриального суспільства викликане формуванням єдиного світового інформаційного простору на базі мережі Інтернет, проникненням процесів інформатизації, глобалізації та віртуалізації у всі сфери економіки, створенням міжнародного ринку інформації та управління діяльністю на традиційних ринках товарів. Економіка підприємства трансформується під впливом глобальних процесів проникнення цифровізації у всі сфери господарської діяльності господарюючого суб'єкта. Інтернет та інформаційні технології є потужними

засобами, що надають необмежені можливості для ведення електронної економічної діяльності, а це означає, що бізнес-процеси здійснюються миттєво у будь-якій точці простору і роблять можливим не лише функціонування віртуальних підприємств, а й прибутковий віртуальний бізнес, що є актуальністю сьогодення.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Питання функціонування віртуальних підприємств відображені у працях таких вітчизняних і зарубіжних учених, як В. Девідоу і М. Мелоун, Д. Бейкер, М. Вітер, І. Козак, О. Кивлюк, М. Мураш-

ко, І. Падерін, П. Подчасова, В. Сердюк, М. Сидоренко, В. Філіппов, М. Ширгун та ін. Особливу значимість в управлінні підприємством набуває робота з великими масивами даних. Як наслідок, розширюється спектр сучасних інформаційних інструментів операційного управління бізнесом, управлінські технології стають цифровими, що потребує проведення спеціальних досліджень.

Метою статті є аналіз та використання сучасних інформаційних технологій на віртуальних підприємствах та визначення основних переваг та недоліків віртуальних форм організацій в епоху цифрових зрушень.

Виклад основного матеріалу. Концепція віртуалізації підприємств з'явилася на початку 90-х років, тому і в першу чергу пов'язана з публікацією монографії У. Девідоу і М. Мелоуна «Віртуальна корпорація», а також статті Р. Байрна і співавторів у журналі «Бізнес-Уїк» [1; 2]. Автори використали термін «віртуальна корпорація» для визначення будь-яких нових організаційних форм, життєвий цикл яких обмежений визначеними термінами, а центральне місце посідають інформаційні технології.

Віртуальне підприємство створюється шляхом відбору людських, фінансових, матеріальних, організаційно-технологічних та інших ресурсів з різних організацій та їх інтеграції з використанням комп'ютерних мереж [2]. Таким чином, віртуальне підприємство є організаційною формою співпраці юридично незалежних суб'єктів господарювання для отримання прибутку за рахунок кооперації та аутсорсингу з використанням мережі Інтернет, що дозволяє забезпечити спільну роботу територіально віддалених учасників у режимі реального часу.

У сучасному формулюванні віртуальна організація означає тимчасове об'єднання незалежних суб'єктів, які поділяють між собою ресурси та функціонують через телекомунікаційні засоби на базі єдиного інформаційного простору. При цьому виділяють такі ознаки віртуальної організації:

- об'єднання економічно незалежних ринкових агентів;
- комбінування ресурсів підприємств для отримання синергетичного ефекту;
- територіальна віддаленість елементів віртуальної організації;
- розподілення функцій між підприємствами-партнерами;

- координація дій через єдиний інформаційний простір [3]

Під віртуальними підприємствами зазвичай розуміють структури, створені за допомогою відбору людських, фінансових, матеріальних, організаційно-технологічних та інших ресурсів з різних підприємств та їх інтеграції з використанням комп'ютерних мереж [4].

Для забезпечення функціонування таких структур використовується широкий спектр інформаційних технологій і систем (див. таблицю).

Інформаційні системи віртуальних підприємств відрізняються від звичайних корпоративних систем за певними параметрами:

- постійна модифікація функціональних вимог у процесі функціонування – необхідність забезпечення високої гнучкості й можливості швидкого нарощування функціональності (у зв'язку з переорієнтацією на нові продукти, цілі тощо);
- розмаїтість, недостатня стандартизованість і швидка зміна програмних та апаратних платформ і стандартів;
- необхідність забезпечення сумісності з безліччю різноманітних зовнішніх (клієнтських) систем, на які не завжди можна впливати;
- необхідність інтеграції з наявною інфраструктурою (СКБД, корпоративні додатки, система захисту тощо).

Слід зазначити, що в 1990–2004 роках доволі популярним було застосування так званих інтегрованих служб інформаційно-технічного обслуговування (Contractor Integrated Technical Information Service – CITIS) на основі стандарту MIL-STD-974. Так, було виконано проекти, спрямовані на апробацію та впровадження принципів CALS у різних галузях промисловості. Серед організацій, що застосовували CALS: Airbus, American Airlines, General Motors, НАСА та ін.

У зв'язку з таким різноманіттям технологій і систем у США було ухвалено національний стандарт на створення віртуальних промислових підприємств – National Industrial Information Infrastructure Protocols, розроблений спільно провідними компаніями у сфері інформаційних технологій (серед яких IBM, Microsoft), Object Management Group Workflow Management Coalition. Цей стандарт систематизує технології за рівнем їх використання та орієнтується на використання об'єктних технологій інтеграції розподілених систем (CORBA), уніфікацію інформа-

Використання інформаційних технологій на віртуальних підприємствах

Технології	Приклади проектів
SOA – Service Oriented Architecture – обрана як основний метод інтеграції розподілених сервісів	ECOLEAD, ITSIBus ANTENA, INPREX
Інфраструктура безпеки (зокрема й аутентифікація та базові механізми)	ECOLEAD, TRASTCOM
Розподілені workflow–системи, засоби моделювання бізнес–процесів	WIDE, CrossFlow
Засоби розподіленого обміну інформацією (стандарти інформаційного обміну, веб–основані системи керування документообігом)	PRODNETII, MASSYVE
Методи й технології інтеграції систем	ANTENA, ITSIBus INTEROP, ECOLEAD
Основні сервіси взаємодії (керування документами, форуми, чати білінгові системи та ін.)	ECOLEAD
Агентні технології (агент–основана інфраструктура, моделювання, інфраструктура мобільних агентів)	TeleCARE, SteelNet, Global Automation Platform

Джерело: розроблено авторами на основі моніторингу ринку інформаційних технологій та інформації [4].

ційних моделей систем відповідно до стандарту STEP (STAndart for the Exchange of Product) і використання систем керування знаннями й роботами. Серед найвідоміших проектів на основі NIIP можна назвати SPARS, SPARS SC, ISEC.

В Україні деякі компанії, що працюють у галузі інформаційних технологій, бізнес–продюсування, створили мережні структури для управління. Компанія «Квазар–Мікро» (www.kvazar-micro.com), після трирічної роботи, об'єднала регіональні офіси, бізнесів–партнерів (дилерів і системних інтеграторів), торгових представників і постійних замовників за допомогою системи KM e–Business.

Інтернет використовується як транспортне середовище для службового обміну інформацією між ядром системи і клієнтською частиною. Ядро системи – це комплекс апаратних засобів і спеціального програмного забезпечення, установлених на технологічних площах корпорації «Квазар–Мікро». Для роботи із системою як клієнтське програмне забезпечення використовується спеціальний Windows–додаток KM Internet Office, що працює під керуванням ОС Windows.

«Квазар–Мікро» постачає готові промислові рішення під загальною назвою eDisty™. На базі рішень eDisty™ можливе створення електронних систем: комплексної автоматизації збуту e–SFA (Sales Force Automation), керування ланцюжками постачань e–SCM (Supply Chain Management), автоматизації закупівель e–Procurement, галузевих і міжгалузевих торгових площадок e–Marketplaces.

Значного поширення в індустріально розвинених країнах набули мережеві виробничі системи – кластери. Нині саме ці специфічні неформальні об'єднання заради спільної мети виробничих та

дослідницьких структур є одним з найефективніших механізмів швидкої дифузії інновацій у виробництво та забезпечення високої конкурентоспроможності товарів, послуг, підприємств і регіонів. Це має велике значення для України, тому що рівень розвитку кластерів у кожній країні дає можливість зробити важливі висновки про потенціал цієї країни та межі її майбутнього розвитку. Віртуальний кластер являє собою змодельований аналог реального промислового кластера, що містить у собі інформацію про кожного учасника реального кластера, в межах необхідних для організації бізнес–процесів усередині системи як цілісної організації. У процесі організації віртуального кластера виділяються три етапи [5]:

- ініціація формування і створення стратегічної концепції віртуальної веб–платформи;
- підтримка діяльності віртуальної веб–платформи, створення віртуального координаційного центру (ВКЦ);
- функціонування віртуального кластера у фізичному та інтернет просторі.

Цей процес охоплює всі сфери діяльності кластера: від маркетингових досліджень потреб ринку, пошуків і залучення сировини, матеріалів, енергії, виробництва готової продукції, логістики і складування до підготовки кадрів, спільної наукової діяльності, транспортування, повного спектра банківських, страхових і соціальних послуг. Пошук і найбільш ефективно використання зовнішніх ресурсів (аутсорсинг) дозволить значно збільшити додану вартість продукції кластера. Використання сучасних ІКТ дасть можливість ВКЦ відстежувати у режимі реального часу основні бізнес–процеси і швидко реагувати на зміни, що відбуваються всередині системи [6].

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ключовою перевагою віртуальних форм організації є можливість обирати та використовувати найкращі ресурси, знання та здатності із найменшими витратами часу. Це, у свою чергу, уможливорює: швидке виконання ринкового замовлення; гнучку адаптацію до змін навколишнього середовища; зниження бар'єрів виходу на нові ринки тощо.

Поряд з перерахованими перевагами, віртуальні підприємства мають і певні недоліки, зокрема:

- по-перше, надмірна економічна залежність від партнерів, що пов'язана з вузькою спеціалізацією членів мережі;
- по-друге, практична відсутність соціальної і матеріальної підтримки своїх партнерів внаслідок відмови від класичних довгострокових договірних форм і звичайних трудових відносин;
- по-третє, небезпека надмірного ускладнення, що впливає, зокрема, з різномірності членів підприємства, неякісності відносно членства в ній, відкритості мереж, динаміки самоорганізації [7].

Висновки

Таким чином, аналізуючи діяльність віртуальних підприємств, варто зазначити, що їх створення і функціонування є важливим і актуальним завданням. Така організаційна форма дозволяє сформулювати гнучку, розподілену в просторі сукупність компаній – агентів найбільш пристосованих для якнайшвидшого випуску нової продукції, підвищення конкурентоспроможності та оперативної поставки на ринок з метою максимального задоволення вимог клієнта. Розвиток цифрової економіки приводить до перетворень всього економічного середовища, цьому сприяє рівень інформаційних технологій, які на основі можливостей Інтернету створюють платформу суб'єктам діяльності для продажу товарів, розширення маркетингових дій, збору даних, вибору і порівняння контрагентів, проведення фінансових операцій.

Віртуальні підприємства, що ґрунтовані на сучасних інформаційних, комунікаційних та мережних структурах мають перспективи як на міжнародному, так і на українському ринках інноваційної продукції XXI століття.

Список використаних джерел

1. Бейкер Д. Инновация модели бизнеса через «краудсорсинг» с использованием социальных сетевых платформ [Электронный ресурс] / Д. Бейкер. – Режим доступа

: <http://sun.tsu.ru/mminfo/2011/000393746/06/image/06-087.pdf>.

2. Davidow W. The Virtual Corporation: Structuring and Revitalizing the Corporation for the 21st Century / Davidow W., Malone M. – New York : Harper Collins, 1992.

3. IT-право: теорія та практика : навч. посібник / авт. кол. ; за ред. Є.О. Харитоновна, О.І. Харитонові. – Одеса : Фенікс, 2017. – 472 с.

4. Козак І. А. Інформаційні технології віртуальних організацій : навч. посіб. / І. А. Козак. – К. : КНЕУ, 2005. – 380 с.

5. Сердюк В. А. Сетевые и виртуальные организации: состояние, перспективы развития / В. А. Сердюк // Менеджмент России и за рубежом. – 2002. – № 5. – С. 91–104.

6. Реальний сектор економіки в умовах становлення інформаційного суспільства в Україні : монографія / М. П. Бутко, О. І. Волот. – Чернігів : ЧНТУ, 2017. – 290 с.

7. Тимашова Л. А. Технології віртуальних підприємств для виробництва інноваційних продуктів / Л. А. Тимашова // Екон.-мат. моделювання соц.-екон. систем. – 2009. – Вип. 14. – С. 5–23.

References

1. Beiker D. Ynnovatsyia modely byznesa cherez «kraudsorsynh» s yspolzovanyem sotsyalnykh setevykh platform [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://sun.tsu.ru/mminfo/2011/000393746/06/image/06-087.pdf>.

2. Davidow W. The Virtual Corporation: Structuring and Revitalizing the Corporation for the 21st Century / Davidow W., Malone M. – New York : Harper Collins, 1992.

3. IT-pravo: teoriia ta praktyka : navch. posibnyk / avt. kol. ; za red. Ye.O. Kharytonova, O.I. Kharytonovoi. – Odesa : Feniks, 2017. – 472 s.

4. Kozak I. A. Informatsiini tekhnolohii virtualnykh orhanizatsii : navch. posib. / I. A. Kozak. – K. : KNEU, 2005. – 380 s.

5. Serdiuk V. A. Setevye y vyrtualnye orhanyzatsyy: sostoianye, perspektyvy razvytyia / V. A. Serdiuk // Menedzhment Rossyy y za rubezhom. – 2002. – № 5. – S. 91–104.

6. Realnyi sektor ekonomiky v umovakh stanovlennia informatsiinoho suspilstva v Ukraini : monohrafiia / M. P. Butko, O. I. Volot. – Chernihiv : ChNTU, 2017. – 290 s.

7. Tymashova L. A. Tekhnolohii virtualnykh pidpriemstv dlia vyrobnytstva innovatsiinykh produktiv / L. A. Tymashova // Ekon.-mat. modeliuвання sots.-ekon. system. – 2009. – Vyp. 14. – S. 5–23.

Дані про авторів

Волот Олена Ігорівна,

доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, Національний університет «Чернігівська політехніка», к.е.н., доцент

e-mail: e_volot@ukr.net

Голячук Наталія Василівна,

доцент кафедри обліку і аудиту, Луцький національний технічний університет, к.е.н., доцент

e-mail: golyachuk.natalia@gmail.com

Данные об авторах

Волот Елена Игоревна,

доцент кафедры бухгалтерского учета, налогообложения и аудита, Национальный университет «Черниговская политехника», к.э.н., доцент

e-mail: e_volot@ukr.net

Голячук Наталия Васильевна,

доцент кафедры учета и аудита, Луцкий национальный технический университет, к.э.н., доцент

e-mail: golyachuk.natalia@gmail.com

Data about the authors

Olena Volot,

Associate Professor, Department of Accounting, Taxation and Auditing, National University «Chernihiv Polytechnic», Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

e-mail: e_volot@ukr.net

Nataliia Holiachuk,

Associate Professor, Department of Accounting and Auditing, Lutsk National Technical University, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

e-mail: golyachuk.natalia@gmail.com

УДК 005

СТАХУРСЬКА С.А.
ТКАЧУК С.В.
СТАХУРСЬКИЙ В.О.

Теоретико–практичні аспекти дотримання соціальної відповідальності при менеджменті змін в організації

Актуальність дослідження. Необхідність розвитку, а відповідно і здійснення змін в організації, є доведеним і незаперечним фактом. Для забезпечення стійкого розвитку організації вагоме значення мають не лише інновації, інвестиції, нові проекти, оригінальні стратегії операційної діяльності, високопродуктивні активи, розвинена інфраструктура, але й наявність соціальної відповідальності як невід'ємної складової діяльності організації. Соціальна відповідальність є однією з базових передумов успішної організації майбутнього.

Метою дослідження є аналіз поглядів на проблеми соціальної відповідальності, дослідження взаємозв'язку управлінської та соціальної складових при здійсненні змін в організації.

Методи дослідження: порівняння, узагальнення, індукції та дедукції, аналізу та синтезу, аналогій, графічні методи.

Результати дослідження. Здійснено аналіз розвитку концепцій соціальної відповідальності, визначена соціальна складова як основний чинник забезпечення стабільності розвитку, проаналізована соціальна діяльність менеджерів при індивідуальних, командних та організаційних змінах. Запропонована трисферна модель комунітарної (консолідованої) соціальної відповідальності при здійсненні змін в організації.

Висновки. Необхідність розвитку і здійснення змін в організації є доведеним і незаперечним фактом. Для забезпечення стійкого розвитку організації вагоме значення має наявність соціальної відповідальності як невід'ємної складової діяльності організації. При здійсненні розвитку та змін в організації задля їх ефективного забезпечення одночасно має відбуватись соціальна діяльність в трьох сферах: при індивідуальних, командних та організаційних змінах. Для ефективної спільної взаємодії має відбуватись консолідація усіх сфер. Процес консолідації соціальної діяльності на усіх рівнях змін має відбуватись в напрямку посилення інтеграції аж до повної інтеграції соціальної діяльності.

Ключові слова: соціальна відповідальність, менеджмент, зміни в організації, індивідуальні зміни, командні зміни, організаційні зміни, консолідація соціальної діяльності.